

**UCHWAŁA NR XVI/86/16
RADY GMINY MNISZKÓW
z dnia 29 marca 2016 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1045, poz. 1515, poz. 1890), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 224)

Rada Gminy Mniszków uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Waldemar Nojek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2016-2020

Wstęp

Zjawisko narkomanii jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla dzieci i młodzieży, tym groźniejszym, że dokonujące się zmiany społeczno-ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Zażywanie narkotyków stało się modą, formą spędzania czasu wolnego, zaspokojenia potrzeby przeżycia silnych wrażeń, czy też ucieczki od stresów i frustracji. Brak życiowych perspektyw, duża przestępczość i bezrobocie to tylko niektóre czynniki związane ze środowiskiem społecznym mogące „podkopać” wiarę młodego człowieka w siebie i we własną przyszłość. Niebagatelną rolę odgrywają grupy rówieśnicze, w których młody człowiek funkcjonuje, a w których niekiedy narkotyki są atrybutem buntu i sprzeciwu wobec społeczeństwa. Dużym niebezpieczeństwem dla młodzieży jest pojawienie się na rynku tzw. „dopalaczy”, ponieważ mogą one być wstępem do sięgnięcia po narkotyki.

Najpoważniejszym i jednocześnie pierwszym pojawiającym się najwcześniej sygnałem społecznym świadczącym o wpadaniu w pułapkę uzależnienia jest izolacja jednostki od najbliższego otoczenia, narastanie konfliktów, rozbicie więzi z osobami znaczącymi w jej życiu. Jednak nie mniej istotne są szkody powstałe w życiu osobistym jednostki. Przede wszystkim ograniczenie szans rozwojowych, przerwanie szkoły lub utrata pracy, spadek kompetencji, wzrost poczucia winy, niska samoocena, utrata praktycznych umiejętności życiowych, rezygnacja z celów i aspiracji, zanik systemu wartości, skłonność do przekraczania granic dotyczących zasad moralnych, wzrost przestępczości, zachowania ryzykowne, nastawienia autodestruktywne, wykluczenie społeczne.

Profilaktyka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy współpracują rodzina, szkoła i całe społeczeństwo. Poszerzając ich umiejętności wychowawcze i wiedzę w zakresie rozpoznawania i ograniczania zagrożeń u młodych ludzi, kształtowania zdrowych wartości zachowań i postaw można zapobiegać przestępczości, problemom szkolnym i rodzinnym, chronić zdrowie.

Koniecznym jest promowanie działań zmierzających do upowszechniania zdrowego stylu życia, a jednym z elementów zdrowego stylu życia jest powstrzymanie się od używania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków. Osiągnięcie takiego celu ogólnego jest możliwe jedynie poprzez ścisłą współpracę i ścisłą koordynację działań wielu instytucji.

I. Diagnoza problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii w Gminie Mniszków

Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe w naszym kraju oraz psychospołeczne skutki skupione wokół tego stają się coraz bardziej widoczne. Problem ten dotyczy coraz młodszej grupy wiekowej. Używanie środków psychoaktywnych współgzystuje z zachowaniami zagrażającymi zdrowiu i życiu i przestało dotyczyć środowisk patologicznych i środowisk miejskich.

W badaniu przeprowadzonym w 2015 roku przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych „Młodzi i substancje psychoaktywne” wzięli udział uczniowie trzecich klas gimnazjów. Łącznie zebrano 20 kwestionariuszy wypełnionych przez chłopców oraz 25 kwestionariuszy wypełnionych przez dziewczęta. Spośród nich część została odrzucona ze względu na niespełnianie kryteriów weryfikacji kwestionariuszy. W rezultacie próba badawcza dla Gminy Mniszków kształtowała się następująco: 13 chłopców, 16 dziewcząt.

Jednym z zagadnień podjętych w socjologicznym badaniu ankietowym „Młodzi i substancje psychoaktywne” 2015 są doświadczenia związane z zażywaniem takich środków psychoaktywnych jak: marihuana i dopalacze. O opinie odnosząco się do tych środków psychoaktywnych byli proszenie tylko uczniowie szkół gimnazjalnych.

W skali ogólnopolskiej na pytania dotyczące opinii badanych wobec trudności zdobycia marihuany i dopalaczy 38% chłopców i tyle samo dziewcząt przyznało się, że zdobycie marihuany byłoby dla nich łatwe lub bardzo łatwe. Załedwie dla 35% chłopców i 34% dziewcząt zdobycie marihuany byłoby niemożliwe. Według wskazań ogólnopolskich zdobycie dopalaczy byłoby niemożliwe dla 36% chłopców i co trzeciej dziewczynki (32%). Dwóch na siedmiu badanych chłopców wyraziło opinię, że zdobycie dopalaczy byłoby dla nich bardzo trudne (29%), jednak co trzeci stwierdził, że nie miałby z tym żadnych problemów (łatwe – 25%, bardzo łatwe – 10%). Z kolei zdobycie dopalaczy byłoby bardzo trudne dla 31% dziewczynek, a łatwe dla 31%. Co szesnasta dziewczynka wyraziła przekonanie, że ze zdobyciem dopalaczy nie miałaby żadnych problemów (6%).

Analizując wyniki z terenu Gminy Mniszków dla 0% chłopców i dla 0% dziewcząt zdobycie marihuany byłoby łatwe i bardzo łatwe. Spośród badanych 62% chłopców i 62% dziewcząt wskazało na trudności w zdobyciu marihuany. Dla 62% chłopców i 56% dziewcząt zdobycie dopalaczy byłoby niemożliwe, dla 38% chłopców i 31% dziewcząt byłoby bardzo trudne. Z kolei 0% chłopców i 13% dziewcząt deklaruje łatwy dostęp, a 0% chłopców oraz 0% dziewcząt – bardzo łatwy dostęp do dopalaczy.

W powyższym badaniu zawarto także zagadnienie dotyczące opinii badanych, gdzie najłatwiej kupić (zdobyć) marihuanę i dopalacze.

W skali ogólnopolskiej uczniowie w zdecydowanej większości nie wiedzą gdzie potencjalnie mogliby kupić marihuanę (chłopcy – 62%, dziewczęta – 63%), jednak prawie co trzeci gimnazjalista jest w stanie wskazać miejsce dostępu do marihuany. 65% gimnazjalistów i 67% gimnazjalistek nie wie, gdzie można najłatwiej kupić dopalacze. Pozostali badani wskazali takie miejsca, jak: internet (11%), lokal, dyskoteka (chłopcy – 8%, dziewczęta – 11%), częściej jednak podwórko, ulicę (12%) niż szkoła (chłopcy – 7%, dziewczęta – 6%).

W skali lokalnej 0% chłopców i 6% dziewcząt twierdzi, że marihuanę można kupić w szkole, 0% chłopców i 6% dziewcząt jest zdania, że przez internet, 8% chłopców i 19% dziewcząt wskazuje lokal, dyskotekę, a 0% chłopców i 0% dziewcząt podwórko, ulicę. Odnosząc się do dopalaczy 0% chłopców i 0% dziewcząt twierdzi, że dopalacze można kupić w szkole, 0% chłopców i 25% dziewcząt jest zdania, że przez internet, 0% chłopców i 50% dziewcząt wskazuje lokal, dyskotekę, a 0% chłopców i 6% dziewcząt podwórko, ulicę.

Ankieta zawierała także pytanie: Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować marihuany, dopalaczy?

W skali ogólnopolskiej 80% chłopców i 84% dziewcząt deklaruje, że nigdy nie spróbowało zażyć marihuany. Pozostali pierwszy kontakt z marihuaną mieli w wieku 14 lat (chłopcy 7%,

dziewczęta 6%), rzadziej w wieku 12 – 13 lat (chłopcy – 3%, dziewczęta – 2%) oraz w wieku 11 lub mniej lat (chłopcy – 2%, dziewczęta – 1%). Spośród tych uczniów, którzy kiedykolwiek spróbowali marihuany 8% chłopców i 7% dziewcząt nie pamięta kiedy to miało miejsce. Zaledwie 9% chłopców i 7% dziewcząt przyznało się do zażycia dopalaczy. Spośród ogółu badanych 4% chłopców i 3% dziewcząt nie pamięta, kiedy to miało miejsce, a do spróbowania dopalaczy w wieku 14 lat przyznało się 2% badanych. Chłopcy zaczynają swoją przygodę z dopalaczami wcześniej niż dziewczęta, gdyż 2% chłopców zażyło je jeszcze w wieku mniejszym niż 12 lat.

Odpowiedzi uczniów z terenu Gminy Mniszków kształtują się następująco: w wieku 11 lat lub mniej pierwszy raz spróbowano marihuany 0% chłopców i 0% dziewcząt, w wieku 12-13 lat 0% chłopców i 6% dziewcząt, a 0% chłopców i 0% dziewcząt spróbowano marihuany w wieku 14 lat. Spośród badanych 0% chłopców i 0% dziewcząt nie pamięta ile miało lat, gdy po raz pierwszy spróbowano marihuany. Należy odnotować, że spośród gimnazjalistów z terenu Gminy Mniszków 100% chłopców i 94% dziewcząt jeszcze nigdy nie sięgnęło po ten narkotyk. Spośród badanych lokalnie 0% chłopców i 0% dziewcząt po raz pierwszy dopalacze spróbowano w wieku 11 lat lub mniej, 0% chłopców i 0% dziewcząt w wieku 12 – 13 lat, a 0% chłopców i 0% dziewcząt w wieku 14 lat. 0% chłopców i 6% dziewcząt nie pamięta ile miało wtedy lat. Ponadto 100% chłopców i 94% dziewcząt deklaruje, że nigdy nie próbowało dopalaczy.

Pierwszy kontakt z marihuaną odbywa się zazwyczaj za pośrednictwem kolegów i koleżanek (chłopcy - 13%, dziewczęta - 11%). Pozostali spróbowali sami (chłopcy – 4%, dziewczęta – 2%). Reszta chłopców i dziewcząt przyznaje, że marihuaną zostali poczęstowani przez rodziców (1%) lub innych dorosłych (1%), jak również podkradli dorosłym (chłopcy – 1%, dziewczynki – 2%). Należy zwrócić uwagę, że pierwsze zażycie marihuany przez dziewczęta prawie zawsze związane jest z obecnością kolegów lub koleżanek. Chłopcy, oprócz tego, że są częstowani przez znajomych, są też po części „samodzielnymi eksperymentatorami”.

Dopalaczami, podobnie jak marihuaną, badani są najczęściej częstowani przez kolegów lub koleżanki. Spośród ogółu badanych 3% chłopców i 4% dziewcząt zaznaczało tę odpowiedź, czyli co trzeci chłopiec i dwie na trzy dziewczynki z tych, którzy w ogóle próbowali tych substancji. Pozostałe wskazania dotyczą samodzielnego eksperymentowania (chłopcy – 2%, dziewczęta – 1%).

Spośród badanych uczniów z terenu Gminy Mniszków 0% chłopców i 0% dziewcząt samemu sięgnęło po marihuanę, 0% chłopców i 0% dziewcząt podkradło ją dorosłym. Z kolei 0% chłopców i 0% dziewcząt zostało nią poczęstowanych przez koleżanki lub kolegów, 0% chłopców i 6% dziewcząt zostało marihuaną poczęstowanych przez rodziców, 0% chłopców i 0% dziewcząt zostało nią poczęstowanych przez innych dorosłych. 0% chłopców i 0% dziewcząt samemu sięgnęło po dopalacze, 0% chłopców i 0% dziewcząt podkradło je dorosłym. Z kolei 0% chłopców i 0% dziewcząt zostało nimi poczęstowanych przez koleżanki lub kolegów, 0% chłopców i 0% dziewcząt zostało dopalaczami poczęstowanych przez rodziców, a 0% chłopców i 0% dziewcząt zostało nimi poczęstowanych przez innych dorosłych.

Zagadnieniem któremu warto się przyjrzeć dokładniej jest częstotliwość zażywania marihuany i dopalaczy. Odnosząc się do samego palenia marihuany przez młodzież można powiedzieć, że co ósmy chłopiec (12%) i co jedenasta dziewczynka (9%) przyznaje się do zapalenia marihuany w ciągu ostatniego roku przed badaniem. Z kolei wśród przyznających się do zapalenia marihuany w ciągu ostatnich 30 dni wskaźnik odpowiedzi twierdzących spadł do 7% u chłopców i do 4% u dziewcząt. W celu dokładnego zobrazowania skali zjawiska warto wspomnieć, że spośród badanych uczniów, którzy przyznali się, że kiedykolwiek zapalili marihuanę, 35% chłopców i 23% dziewcząt zapaliło ją w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem ankietowym. Okazuje się, że spośród gimnazjalistów, którzy w ogóle zażywają dopalaczy duża część z nich zażywa je co najmniej

od roku i można tutaj mówić o regularności. Na postawione pytanie: Czy zażywałeś/zażywałaś dopalacze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? 4% chłopców i 2% dziewcząt zaznaczyło odpowiedź tak, podczas gdy niewiele mniej badanych zażywało dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem (chłopcy – 3%, dziewczęta – 1%).

Odnosząc się do palenia marihuany przez uczniów z terenu Gminy Mniszków należy wspomnieć, że 0% chłopców i 6% dziewcząt paliło marihuanę w ciągu ostatniego roku, a 0% chłopców i 0% dziewcząt w ciągu ostatnich 30 dni. W ciągu ostatniego roku 0% chłopców i 0% dziewcząt, a w ciągu ostatniego miesiąca 0% chłopców i 0% dziewcząt zażywało dopalaczy.

II. Cel główny programu

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

III. Podstawowe cele programu oraz przewidywane działania.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) Dofinansowanie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej będącego w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.
- 2) Upowszechnianie informacji na temat ryzykownych zachowań oraz szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem narkotyków.
- 3) Rozpowszechnianie informacji na temat placówek udzielających pomocy osobom zainteresowanym problemem narkotykowym.

Czas realizacji działań: praca ciągła.

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniszkowie, GOPS w Mniszkowie, Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd., placówki oświatowe z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.

Wskaźniki: liczba osób, którym udzielono wsparcia, wysokość środków przeznaczonych dla Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 1) Poradnictwo w sprawach narkotyków i problemów medycznych związanych z nimi oraz wspieranie młodych ludzi mających problemy z używaniem narkotyków i ich rodzin.
- 2) Uwrażliwianie na zagrożenia dla zdrowia i rozwoju wynikające z uzależnienia, które prowadzi do destrukcji i samozniszczenia, odpowiedzialnego za przedwczesną śmierć poprzedzoną nie tylko ogromnym cierpieniem psychicznym, ale też wieloma chorobami i dolegliwościami fizycznymi.

Czas realizacji działań: praca ciągła.

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniszkowie, GOPS w Mniszkowie, Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd., placówki oświatowe z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.

Wskaźniki: liczba rodzin, którym udzielono pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, oraz nauczycieli i rodziców.

- 1) Inicjowanie i współfinansowanie szkolnych programów profilaktycznych, spektakli i innych form edukacyjnych o charakterze profilaktycznym, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
- 2) Promowanie i współfinansowanie różnych form aktywności młodego pokolenia: pozalekcyjne zajęcia sportowe, konkursy, kolonie, obozy.
- 3) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, skutków używania, możliwości zapobiegania zjawisku, miejsc, w których można uzyskać pomoc.

- 4) Poszerzanie bazy dydaktyczno-terapeutycznej poprzez zakup fachowej literatury, płyt DVD, sprzętu sportowego oraz innych pomocy dydaktycznych w celu realizacji programów i konkursów profilaktycznych.
- 5) Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do pracowników szkół i rodziców obejmujących problematykę narkomanii, między innymi w zakresie wczesnego rozpoznawania problemów spowodowanych przyjmowaniem substancji psychoaktywnych oraz umiejętności postępowania z osobami, u których te problemy występują.

Czas realizacji działań: praca ciągła.

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniszkowie, GOPS w Mniszkowie, Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd., placówki oświatowe z terenu Gminy Mniszków, Komisariat Policji w Paradyżu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.

Wskaźniki: liczba programów profilaktycznych, liczba imprez i sportowych zajęć pozaszkolnych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- 1) Współdziałanie odpowiednich służb mające na celu ograniczanie dostępności narkotyków dla indywidualnych użytkowników.
- 2) Współfinansowanie zakupu sprzętu sportowego i materiałów do prowadzenia zajęć o charakterze promującym zdrowy styl życia.

Czas realizacji działań: praca ciągła.

Realizatorzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniszkowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki: wysokość środków przeznaczonych na działania służące ograniczaniu dostępności narkotyków dla indywidualnych użytkowników.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

- 1) Praca socjalna realizowana przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniszkowie.
- 2) Inna pomoc świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie w zależności od indywidualnych potrzeb.

Czas realizacji działań: praca ciągła.

Realizatorzy: GOPS w Mniszkowie.

Wskaźniki: liczba osób i rodzin objętych pomocą, formy udzielonej pomocy.

IV. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Mniszków, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem narkomanii oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży,
- rodziców, opiekunów,
- pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji,
- osób szkodliwie używających substancji psychoaktywnych oraz uzależnionych.

V. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Wójt Gminy Mniszków.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Ośrodki Zdrowia w Mniszkowie i w Błogiem Rząd.
5. Szkoły podstawowe i gimnazjum z terenu Gminy Mniszków.
6. Komisariat Policji w Paradyżu.

VI. Finansowanie

Budżet Gminy Mniszków w ramach środków pozyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program w roku 2016 realizowany będzie według przedstawionych wydatków zawartych w budżecie gminy w dziale 85153 – zwalczanie narkomanii:

- zakup usług pozostałych 2.000,00 zł

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Waldemar Nojek